

מרכיבי מפגש חניכה (שיעור) מוצלח

"הצלחה היא שילוב של אהבה לדבר שאתה עושה, ידיעה שאין די בכך,
ושעליך לעבוד קשה, ושתהיה לך תחושת מטרה". (מרגרט תאצ'ר)

הכנת מצגת: רונית דינור

מהי הצלחה?

ברור אישי:

- מי מגדיר את גבולות התחום, שבו תימדד הצלחתך?
- האם יש משמעות למי זה שיגדיר את הצלחתך?
- מה ההבדל מבחינתך, בין הצלחה שהוגדרה ע"י גורם חיצוני, להצלחה היא בתחושה הפנימית שלך?
- הצלחה היא התוצר הסופי או התהליך? !!!
- מדוע חשוב לך להצליח?
- האם זכורה לך חווית הצלחה שמלווה אותך עד היום? מה היו מרכיבי ההצלחה?

החומרים שמהם עשויה הצלחה

"... ציפיותיו של מורה שיצליח לגרום ללמידת תלמידים – היא גורם מנבא מבוסס היטב של התנהגויות הוראה המקדמות הישגים לימודיים. מורים בעלי תפיסת מסוגלות גבוהה משתדלים יותר, משתמשים יותר באסטרטגיות ניהול כיתה המאפשרות אוטונומיה של תלמידים, קשובים יותר לצרכים של תלמידים בעלי יכולות נמוכות ומשנים את תפיסות היכולת של התלמידים עצמם.

מורים בעלי תפיסת מסוגלות עצמית נמוכה תופסים את עצמם כבעלי יכולת השפעה נמוכה על למידת התלמידים, והם נוטים לזהות באופי התלמידים וב"בית" את הגורם המשפיע על למידתם לעומת הוראתם". (Goddard, Hoy, & Woolfolk, 2000)

מתוך מסמך אבני ראשה

מרכיבי שיעור מוצלח:

סטינג
(זמן, מקום,
צורת ישיבה)

הגדרת
מטרות
לטווח קצר
וארוך

תכנון
תכני
המפגש
ולו"ז

תכנון דרך
ההוראה,
("פתיח" מזמין,
רלווטיות,
מתודה, ועוד)

ניהול
תקשורת
רב כיוונית
ומכילה

מה מקומו ואחריותו של תומך או תומכת ההוראה, בכל הקשור להעברת שיעור מוצלח?

הצלחה בהעברת השיעור מנקודת מבט של תומך, תומכת ההוראה, כוללת
מס' שלבים:

- א. הכנות לפני מפגש החניכה, השיעור.
- ב. העברת מפגש החניכה, השיעור, בפועל.
- ג. ניתוח המהלך של השיעור לצורך הפקת לקחים.
ביחור אישי – רגשות ותובנות במהלך השיעור ולאחריו.

א. הכנות לפני העברת השיעור – תכנון:

1. מהי מטרת השיעור, המפגש?
2. אילו מושגים, ערכים, ידע, חשוב לך שיועלו במהלך שיעור?
3. באיזו מידה החומר שיילמד רלוונטי לתלמידים? על איזה ידע קודם הוא מתבסס השיעור?
4. האם באופן העברת השיעור יינתן מענה לצרכי התלמידים (לכל תלמיד יש מאפיינים שונים)
5. מהן השאלות המרכזיות שחשוב להעלות במהלך השיעור?
6. תכנון פעילות פתיחה קצרה, "המזמינה" את התלמידים לשיתוף פעולה וסקרנות לגבי ההמשך.
7. תכנון הזמן הנדרש לכל שלב בשיעור.
8. לאילו "תוצרים" הינך מצפה בתום השיעור? מה יחשב בעינך כהצלחת השיעור ???
9. אילו קשיים הינך צופה, במהלך השיעור, מבחינת התנהגות התלמידים, או קשיים בהבנת הנושא הנלמד? כיצד תתמודד או תתמודדי איתם? (לחשוב על הכנת חלופות)
10. מהו הדבר החשוב ביותר שהיית רוצה שהתלמידים "ייקחו" מהשיעור?

ב. העברת השיעור:

1. עד כמה העברת מהלך השיעור, תאמה את התכנון המקורי?
2. במידה והיה צורך לסטות מהתכנון המקורי, האם המענה החלופי נתן מענה הולם?
3. עד כמה וכיצד באה לידי ביטוי השתתפות התלמידים במהלך השיעור?

בשלב הבא (שלב ג') יש התייחסות לאופן העברת השיעור והמשתמע מכך

המלצה:

מצגת - למידה משמעותית ותיפקודי לומד בשיעור

<https://lh-ash.co.il/wp-content/uploads/2018/06/%D7%9E%D7%97%D7%95%D7%95%D7%9F-%D7%9C%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%94-%D7%9E%D7%A9%D7%9E%D7%A2%D7%95%D7%AA%D7%99%D7%AA-%D7%95%D7%AA%D7%A4%D7%A7%D7%95%D7%93%D7%99-%D7%9C%D7%95%D7%9E%D7%93.pdf>

יורם הרפז - מצגות בנושא חינוך משמעותי והעברת שיעורים

<https://yoramharpaz.com/publications/presentations>

משוב שוטף כמקדם למידה, מאיה בוזו-שוורץ ויורם הרפז

<https://yoramharpaz.com/pubs/learning/feedback.pdf>

ג. ניתוח המהלך של השיעור – למידה מהצלחות

זיהוי ההצלחות בא לידי ביטוי במגוון היבטים. מהן ההצלחות שלך?

1. היה שיתוף פעולה אופטימלי מצד התלמידים, במהלך השיעור.

2. פעולת הפתיחה, הצליחה "לרתום" את התלמידים לשיתוף פעולה.

3. האמירות של תלמידים שיקפו הבנה, התעניינות, חשיבה עצמאית וכד'.

4. לפחות אחד התלמידים קישר בין הנאמר, למשהו שנלמד או נאמר במפגש קודם = יכולת קישוריות וראיית רצף.

5. התייחסות לאווירה שנוצרה בקבוצה: הקשבה ושיחה בין התלמידים בינם לבין עצמם ולא רק בין חונך או חונכת ההוראה לתלמידים = קשר עין ותקשורת רב כיוונית.

6. במהלך השיעור התלמידים קיבלו חיזוקים ודברי עידוד.

ג. ניתוח המהלך של השיעור – למידה מהצלחות

זיהוי ההצלחות בא לידי ביטוי במגוון היבטים. מהן ההצלחות שלך?

7. הגדרת המטרות, המתודות, דרכי ההוראה שנעשה בהן שימוש, הוכיחו את עצמן כבחירה נכונה ורלוונטית למה שנלמד בשיעור.

8. האופן שבו הועבר השיעור ענה על הצרכים הייחודיים של כל אחד מהתלמידים בקבוצה.

9. הנושא הנלמד, נתפס אצל התלמידים כמסקרן ורלוונטי.

10. בתום השיעור נעשה סיכום וסבב משוב.

11. הלמידה היתה משמעותית ויש להניח שהתוצרים שלה יישמרו אצל התלמידים לאורך זמן.

12. הספק: חומר הלמידה הועבר בהתאם לתכנון, תוך עמידה בלוח הזמנים.

13. מידת שביעות הרצון של תומך או תומכת ההוראה במהלך השיעור ולאחריו היתה גבוהה הן לגבי היכולת ההוראתית האישית, והן לגבי הצלחת העבודה עם התלמידים.

בירור אישי – רגשות ותובנות של תומך או תומכת ההוראה

1. יש חשיבות רבה בשחזור התחושות, הרגשות והמחשבות שעברו עליך בכל אחד

משלבי המפגש, השיעור:

- איך באה לידי ביטוי תחושת הסיפוק או האכזבה שלך, מעצמך או מהתלמידים, בעת העברת השיעור ולאחריו? מה היה הרגע הכי משמעותי במהלך המפגש? האם יש לך "כתובת" לשיתוף ברגשות?

2. חשוב שתיקח או תיקחי אחריות על הדברים שלא התממשו במיטבם בעת מפגש הלמידה. ההתנסויות,

גם כשהן מצליחות באופן חלקי, הן מאפשרות ללמוד את הצרכים של התלמידים וללמוד להכין חלופות מתאימות למקרה שיתעורר קושי בהעברת השיעור.

3. הנכונות להתמודד עם הקשיים מאפשרת למידה לצורך שיפור והתמקצעות. ניתוח המהלך מאפשר להבין מה

צריך לעשות אחרת, בפעם הבאה, ומניין לשאוב את הידע הנחוץ לשם כך: הן באמצעות מיצוי המשאבים האישיים והן ע"י תמיכה מ"בחוץ".

"נפלא כוחו של אדם המביט בניצן

ורואה בו את הפרח.

אשרי האדם המבין כי גם הניצן

המתקשה להיפתח, ראוי לפרוח"

(ורד עדי פארן)

